

Ժողովներ եղան ի յիշատակ Լուսինի, և շատ բազմաթիւն ներկայ էր այն ժողովներուն : Տարակայս չկայ թէ Գերմանական ժողովը դեռան մեծ մասն ի օրոքէ ձայնակից է ծերունի կայսեր և գահաժառանգ իշխանին վերոյիշեալ ազնիւ զգացմանց :

(Աւետարան)

Ներքին գործոց նախարարը առջի օր մինչև իրիկուն պալատը մնաց : Մեծ Եպարգոսը և Արաքին գործոց նախարարի խորհրդականը առաւօտուն կանուխ Բ. Դանէն Երջաղի պալատը գացին : Իրիկունն ալ Մեծ Եպարգոսը, Ներքին գործոց նախարարը և ուրիշ կարևոր անձինք պալատը կանչուելով վերհ. Սուլթանին նախագահութեամբ ժողով մը ըրին :

— Մայրաքաղաքի անգղիական դեսպանատան երկրորդ բարտաւար Պ. Նիքոլսըն այսօր Տարաւանէլ պիտի երթայ լրտ Տիւֆըրինը և իւր տիկինը դիմաւորելու համար :

— Օսմ. Կայս. պաշտօնին անօրէն Պ. Շմիթ մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ երէկ Դոնեալի և Սերաստիոյ մէջ Օսմ. պաշտօնին ունեցած ճիւղերը քննելու համար :

— Թիւր զօրապետը երէկ վարնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ :

— Երեսօտը իմայ յաւնաց նորնտիր պատրիարքին հրաւիրականը Դատական գործոց նախարարին ներկայանալով, որոն ընտրութեան Կայս. կառավարութեան կողմանէ հաստատուին պաշտօնապէս տեղեկացան : Հրաւիրակները վառնայի շոգենաւով Օսմա մեկնեցան երէկ, անկէ ալ Մօսկուա երթալու համար :

— Գարտադիր Նիքիթա իշխանը իրեն հետ մինչև Ձէթինեէ ուղեկցող Օսմ. պաշտօնատարաց զանազան պատուանշաններ շնորհեց է :

— Սովֆէթ փաշա օր ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, ապաքինիլ ոկսեր է :

— Նայէ Ֆրայէ Բրէնէ լրտդիրը Հէրոէքէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կընդունի .

« Յիսուն հոգիէ բողկացեալ աւաղակաց խումբ մը որոնք լու ապաւաղինեալ են, նէվէօնէի և Ուլսըի մէջ երկան ելեր են. ուրիշ խումբ մ'ալ Միապլանիքայի մէջ : Առնց հրամանատարն է եղեր անուանին Փօրթա օր վերջին ապստամբութեան միջոցին մեծ դերեր խաղաց » :

— Փար տիւ Պօֆօր, անգղիական դեսպան լրտ Տիւֆըրինի մայրաքաղաքս գալուն աւթիւ հետեւեալ տղերը կը գրէ .

« Մայրաքաղաքիս դիւանագիտական ակումբներուն մէջ ընդհանուր կարծիք կայ թէ Մեծին Բրիտանիոյ դեսպանն Սերի բարենորոգմանց օտարազգականութեան վրայ պընդելու մասնաւոր հրահանգ ունի : Եւ ապա մեք կը կարծեմք թէ կայսերական կառավարութիւնը Եւրոպական տէրութիւններէն հրա-

հանգուելու պէտք մը չունի, վասն զի հաւատարմք թէ նորա ջերմ բաղձանքն է ոչ միայն Սերի, այլ և ամբողջ կայսրութեան մէջ կարելի եղածին չափ շուտով բարենորոգումներ մտցնել, և ճիշդ առօր համար է որ նախարարները մերթ Բ. Դուռը մերթ կայսերական պաշտօն ժողովներ կընեն :

— Աղէքսանդրիայէն Տէյլի Նիւստի կը գրեն թէ անգղիական բանակին ուստեսող հայթայթելու համար վեց տասնեակ պայմանագրութիւն ևս կ'ընենք է :

— Գահիրէէն ալ կը գրեն թէ Եւրոպական գաղթականութիւնը անգղիական հիւպատոս Պ. Մալէթի վերջին օրերը բանաժ ընթացքին վրայ շատ յուզեալ է, Պ. Մալէթ կը ջանայ եղեր օր Գաղիացիք, Խալապիք և Աւստրիացիք նորակազմ պետական ժողովոյ գործերուն չի մասնակցիլ բնաւ, հիւպատոսին այս շարժումը պատճառ եղեր է Խըտիվին գէպի Եգիպտոսի ներսերը ընելիք ճամբորդութիւնը ետ ձգելու :

— Ինչպէս գրած էինք, առջի իրիկուն մայրաքաղաքիս Ռաւոտկոն դեսպան Պ. Նէլիտօֆ և դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանօֆ վերհ Սուլթանին օնդանակից ըլլալու պատիւն ունեցան : Դեսպանը համագլխեալ կը կրէր, Եգիպտոսի ներկայ մը գտնուէին մեծ Եպարգոսը, մեկ քանի նախարարք և բարձրաստիճան պաշտօնատարք : ճաշէն վերջը վերհ. Սուլթանը առանձին տեսակցութիւն մը ունեցաւ դեսպանին հետ :

— Կիրակի գիշեր ժամը երեքին տեսնեցին երեք երիտասարդ երկու կանանց և երկու աղաց հետ Ենի-Գիւլին ծովեզրը նաւակով պաշտ կընէին և զօրանքի համար հրախաղութիւն կընէին : Փոփոխաններէն մին գիպուածով կիներէն մէկուն վրայ իյնալով, այս վերջինը շարժում մը ըրաւ որով նաւակը շարժեցաւ, բարեբաղդաբար նաւակը ծովեզրէն շատ հեռի չըլլալով հոտած օդնուլթեան շնորհիւ ամենքն ալ ազատեցան :

— Օրտաւէն Նէօլօղօսի կը գրեն թէ գաղթական աւազակներ Օրտալի գիւղերուն վրայ յարձակելով բազմութիւն անձեր գերի կը բռնեն և անոնցմէ փրկածք կը պահանջեն եղեր, գիւղացիք կարելի եղածին չափ ինքզինքնին պաշտպանելով երբեմն շարագործները կը բռնեն և տեղական իշխանութեան կը յանձնեն :

— Գերմանական դեսպան Պ. տը Բուտովիճ առջի օր Տարաւանէլէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ :

— Ամայս 10ին (Ֆիլիպէէն մայրաքաղաքս եկող երկաթուղւոյ կառուութեան մէջ Օսմանեան կայսերական պաշտօնին յանձնուելիք 6500 Օսմ. օսկիի ծրար մը կը գտնուէր, որոյ պահպանութեան համար արեւելեան Ռուսիայի թղթատարական վարչութեան մէկ պաշտօնեայն կառավարութեան մէջ կը գտնուէր : Երբ կառավարութեան Անգրիանուզօրիս հաստատուեան ծրարները թղթատարութեան յանձնեց, օր ծրարներէն մէկուն օր 800 օսկի կը պարտւնակէր, վրան կա-

կած ունենալով, բացաւ և տեսաւ որ 445 օսկիին տեղ հինգ փարանց պղինձ դրամ կը գտնուէր, անմիջապէս ոստիկանութեան իմաց տրուելով պաշտօնեայն ձերբակալուեցաւ և յետ քննութեան հաստատուեցաւ որ անհաւատարմ պաշտօնեայն ինքն ըրած էր այս գողութիւնը, ինչպէս բանիւ բերանոյ ալ խոտովանեցաւ :

— Ջմիւռնիայէն հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ հաշակուար Գէլ Հասան աւազակագետը իւր երկու ընկերներով տեղական իշխանութեան կողմանէ ձերբակալուէր է :

— Էրէն-Քէօյի մէջ ծխախոտի պաշտօնեաներէն մին թակարդի մէջ ձգուելով սպաննուէր է :

— Բարիքի լրտգիրները կը գրեն թէ Գաղիոյ Շէրպարկ քաղաքը Ռէթիա տեսն շոգենաւ մը հետեւ է օրունաւառախներէն մին քօլերայէ բանակելով մեռեր է, այս շոգենաւը քառանկիւնայի ենթարկուէր է :

— Օգոս. Ձէի քօլերային ցանկը Աղէքսանդրիա 1 մեռեալ, Սիւլթ և Կինէ 5 մեռեալ :

— Այվալիքէն Գըրքաղաճ երկաթուղի մը հաստատուելու համար, Նափիւտն էֆէնտի հառարկային շինութեանց պաշտօնէութեանէն արտոնութիւն խնդրեցէ :

— Աթէնքի Օսմ. դեսպան Թէվֆիք Պէյ, որ հրաժեշտով մայրաքաղաքս կը գտնուի, այս օրերս վերհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը պիտի ունենայ :

— Պէնկագիի նախարդ կուսակալ Ալի Բէմալի փաշա Եանեայի կուսակալութեան փոխանօրդ կարգուէր է :

ԱՀԱՌՈՐ ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր ժամը 6ին միջոցները, Գուրգիւղ Հայոց եկեղեցւոյն քով հըրդեհ պատահելով, քանի մը ճիւղի բաժնուեր և ահագին վնասուց պատճառ եղեր է եկեղեցւոյն բանկայը, ծաղկոցը, կանանց վերնատունը և եկեղեցւոյ կից գտնուած կալուածները, ինչպէս նաեւ երեք հարկերի չափ զանազան շէնքեր հոյ ճարակ եղեր են, Հրդեհը ժամը 12ին դադարէ է Կիւպէնկեան Սերափէէ Էֆէնտիի տանը քով, զոր խաւսելու յաջողեր են :

Գիշերը երեք շոգենաւ լեցուն ճամբարք և ջրհանկիւններ մայրաքաղաքէն Դատարգիւղ գացեր են, և թէև Ունճեան Արիկ Էֆէնտի արտաքոյ կարգի ջանք և զահագութիւն չէ խնայեր հրդեհին առաջըն 'առնելու, մասնաւոր եկեղեցւոյ կալուածները վառնդէ փրկելու համար, սակայն հողմին ուժգնութիւնը և ջուրի նուազութիւնը գլխաւորապէս պատճառ եղեր են հրդեհին ծաւալմանը :

Կըռուի թէ երեսունէն աւելի ջրհանկիւններով լեցուն մակայլ մը Պօլսէն Գուրգիւղ երթալու տան ընկղմեր և մէջը գտնուողները ծովամօյն եղեր են, ոտկայն այս լուրը դեռ հաստատուած չէ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունաց Ս. Պատրիարքը քանի մը եկեղեցական և աշխարհական տնտեսական հետ Աղգ. Պատրիարքարան փոխադարձ այցելութեան երթումով երէկ, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն մեծ պատուով ընդունուեցաւ և մէկ ժամու չափ տեսակցեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ:

«Ընտանիք» տնուն կրօնամտայ նոր հանգէս մը սկսած է հրատարակել ռուսալին թիւը ունինք ձեռքերնիս, խրմբագրութեամբ Պ. Ս. Գալիպոպոսեանի և հրատարակչութեամբ Պ. Ա. Աշխատանի:

Սոյն պարբերական հանդէսը (Կարոցաւոր տիկնանց ընկերութեան նպաստով) նպատակ ունի օգնել և և իրական սեւեր գոտիներով թանկանայից և արժանաւոր կաշիներով:

Այս աւթիւ մեր խնդակցութիւնը յայտնելով օրերի է մեզ յուսաւ որ սոյն օգտակար ձեռնարկը քաջաբերութեան պիտի արժանանայ:

Կրօնական և Գողթական ժողովները Պատրիարքարան նիստ ընելու հրաւիրուած են այսօր:

Ուսումնական խորհրդայ ԼԱՆԻՍՏԵՐԻՆ ԴԻ ՈՒՆԵՑԱԼ ԵՐԷԿ Ի ՂԱՎԹԻՎ:

Խորհուրդն զբաղեցաւ Ստամբուլի, ԵՏ.

Նիգարուի, Ֆերի գիւղի, Վաւաշի, Այնթապի և Տրապիզոնի Աղգ. վարժարանաց վերաբերեալ գործերով, վաւաշի լաւագոյն կիւրիներ զգալին վարժարանաց ուսման յայտագիրն և ուսուցչական վճարային լղեց կիւրիներ վարժարանաց Տրապիզոն-Դաւաթալ Պ. Նշան Թէրզեանի, ի քննին առաւ տօքթ. Բ. Իւթիւնեան է. ֆէնտի հրատարակած «Մատենագարան» ժողովրդական տնուն աւողջարանութիւնը և օրացեց յանձնարարել զայն աղգ. վարժարանաց. — կարգադրեց մի քանի ուսուցչաց խնդիրներն և զբաղեցաւ կարգ մ'ընթացիկ գործերով:

Աղգ. ժողովայ է. նիստը տեղի պիտի ունենայ յաւաքիկայ Ուրբաթ, 16 սեպտ. ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղաւթիայ: Ատեանը պիտի բացուի ժամ 7 ին. Հրաւիրեալ են Աղգ. երեսփոխանը իրենց աղգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութով:

Մնա՛ւ աղօթարար
13 սեպտ. 1883
ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Պաշտօնագիր վարչութեան յաղագրութեան ինքն յղեալ խնդրոց (չարսնակութիւն վիճաբանութեան):

2. Տեղեկագիր Գննիչ Յանձնախմբի ի մասին Հ. Էֆէնտի ի վիճեցեանի երեսփոխանական խնդրոյն:

3. Պատասխանագիր Կրօնական ժողովայ ի մասին հարցման Յ. Գուրգէն է. ֆէնտի:

ԹՈՒՆԱԻՈՐԻՉ ԱՂԱԿԸ

Գրիգոր Գ. ՍԱՐԳՍԻԱՆ
Յիշեալ վէպը 60 ֆորմայ է իւրաքանչիւր ֆորմայ 8 երեսէ պիտի բաղկանայ, և ամբողջ 8 անգամ պիտի հրատարակուի: Մէկ ֆորմային գինն է՝ 20 փարայ, կեդրոնաւորին է Չաքմաքճըլար եօքուշու թիւ 70 կողմատուը և տետրակա վաճառատուը. կը գտնուի նաև ամեն գրականագրաց քով և կամուրջին գրութիւնը վաճառող Պօղոս աղայի խանութը, Բերայ Պ. Վայսի գրատունը:

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻ

ԸՅՑ
ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ
Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ
Պարագրանալ
Ի ՏԵՐ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ՄԿՐԵԱՆ
Հրամանաւ Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ Կ. ՊՕԼՈՅ և հաճութեամբ Կրօնային Ատենի

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Կը գտնուի ամեն Հայ գրականագրաց քով, իսկ կեդրոնաւորին է Արամեան տպարան, Յակոբեան խան թիւ 13, հետեւեալ օրացեալ գնորով:

Լաթակաղմ պարզ	15	դրուշ
Լաթակաղմ ոսկեգօծ	22	»
Կաշակաղմ ոսկեգօծ	30	»
Մետաքսեայ փառակաղմ	40	»

— 144 —

Դատարարը դրան մօտ կայնէր էր: Արքան յաւաքացաւ, բանտարկելոյն երկու ձեռքերն իրեններուն մէջ բռնեց և հեղձամղձուկ ձայնով մ'ըսաւ:

— Ռօպէա, կուզէ՞ք վշտերնիդ ինձ յայտնել: Երբ Ռօպէա անունը տուաւ, Լուսաւորի գէմքին վերայ խորին զարմացում մը տիրեց և կարծես ուրուական մը տեսած ըլլար, արտափոհար յետո ընկրկեցաւ:

— Ռօպէա, շարունակեց հովիւր, հարցնողն ես եմ . . . յանուն Գեօրգի . . . յանուն Հէլէնի . . .

Կալանաւորը կուրծքէն աղեկակիծ ճիւղ մ'արձակեց և յաւաք նետուելով, պահ մը քահանային յսկեալ դէմքը նկատեց և տպա ծանր դնելով պօռաց:

— Գարրիէլ . . . ա՛հ, ամեն ինչ ձեզ պիտի ըսեմ:

— Պարսն, հաճեցէք զմեզ առանձին թողուլ, ըսաւ արքան դատարանին, որ լաւիկ անոր ձեռքը սեղմեց և դուրս ելաւ:

Թ.

Յունիս ամիսը հասած էր և պայծառ արեգակ մը լուսով կողողէր այն պատմական օրացն՝ սեր կէս դարէ աւելի կայ Սէնի եղեանադատ տաճանը ի նիստ կը դաւարի:

Արդարութեան Պալատին մէջ սուկալի բազմութիւն մը խանած էր, որ սոյն խիստ տարօրինակ եղեանական դատին մանրամասնութիւնները լսելու տնայադ. փոփոք:

— 145 —

երկոյթ մ'աւելին օր բարի քորը բժշկը կանչելու գընաց:

Տօքթէօրն առաջարկեց եկաւ, բայց կէսէն տքտն իւր սովորական քողոր քա հանգարտ կերպարանքն առած էր և իրեն ուղղուած համակրողից հարցմանց պատասխանեց:

— Բան մը չունիմ, տօքթէօր. աղբէն ջղային ցաւի մը ենթակայ եմ. այս խեղճ մարդուն օգեվարքն ալ վրաս անպիտի տաւարութիւն մ'ըրաւ, որ քիչ մը տկարութիւն զգացի. ինձմէ օւտելի սոյն դժբաղդը ձեր խնամօց պէտք ունի. կը յուսա՞ք որ զինքն աղաւթէ:

— Դեռ կը յուսամ, թէ և երկու սառաիկ ծանր վէրք ունի, մանաւանդ գանկինը. այսու հանգերէն. հաւատալի ոյժ մ'ալ ունի. կը հաւատա՞ք, այս վիճակին մէջ Պուլոնե-օրա-Մէա երթալու և անկից օտարկան ներու կողմէ հալածեալ՝ արագընթաց կառքով վերագաւառու զօրութիւնն ունեցած է:

— Աստուած ձայներնիդ լսէ, տօքթէօր. իցէ՛ թէ սոյն դժբաղդը կարենայիք բժշկել:

— Ինչ օր ալ ըլլայ, այս գիշերուան համար վախ չկայ. այս դառանցածքը, թէ և տհալու, վառագաւոր չէ և եթէ վաղը ջերմը քիչ մը նուազի, աւողջանալուն մեծ յոյս կ'ունենամք:

Նոյն օրէն սկսեալ կէսէն տքտն հիւանդին անարին քովէն քրեթէ բնու չառաւանցաւ և սոյն անձնակրու. թիւնն և ոչ մէկու զարմանք պատճառեց:

Երբ այս երկար ճանաչման վերջ՝ զաւանցածքը դադարեցաւ, Լուսաւոր խանգաղատալից զարմացմամբ մը անկողնոյն քով նշմարեց քահանային համակրողից դէմ:

